

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Перспективи розвитку ділового туризму у м. Одеса»

Виконавець
групи 47 факультету Туризму
Бей Влада Василівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник
старший викладач кафедри _____
(науковий ступінь, вчене звання)
Козловський Роман Сергійович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження базується на зростаючій ролі ділового туризму в сучасному економічному житті, а також на потенціалі міста Одеса в зазначеному напрямку. За оцінками експертів ЮНВТО, діловий туризм є одним із найбільш ефективних з точки зору економіки сегментів туристичної індустрії у всьому світі та займає близько 20% туристичного сектору, приносячи при цьому до 60% прибутку від усієї туристичної галузі.

Метою кваліфікаційної роботи є здійснення аналітичних досліджень щодо перспектив розвитку ділового туризму в м. Одеса.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є діловий туризм та його особливості організації ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур».

Предметом дослідження є особливості розвитку сегменту ділового туризму в м. Одеса, його ресурсні та інфраструктурні можливості, подальші перспективи.

Завдання дослідження.

- вивчити діловий туризм як напрям туристичної діяльності та ознайомитися з історичними аспектами його розвитку;
- визначити класифікаційні ознаки ділового туризму;
- провести аналіз сучасного стану ринку ділового туризму;
- дослідити загальну характеристику діяльності ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур»;
- з'ясувати особливості організації ділового туризму ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур»;
- визначити напрями підвищення рівня розвитку ділового туризму м. Одеси;
- розробити перспективний діловий тур до м. Одеси для ТОВ «Туристичною компанією «Апех Тур» та розрахувати його ефективність.

Наукова література. У процесі підготовки та написання кваліфікаційної роботи використовувалась теоретичні аспекти дослідження історії становлення ділового туризму, які представлені у працях Б Козак, С. Галасюк, В. Абрамов, М. Мальська, В. Сливенко, Т. Подорожко, В. Шишкіна та інші. Аналіз існуючого стану та перспективи подальшого розвитку ділового туризму розкривали у своїх роботах Н. Корнілова, Л. Прокопишин-Рашкевич, М. Бігус, Ю. Чаркіна, Є. Музичка, В. Петренко, Я. Кацемір та ін.

Методологічні підходи. Для вивчення ділового туризму як напряму туристичної діяльності, ознайомлення з історичними аспектами його

становленнями та з класифікаційними ознаками були використані методи теоретико-методологічні методи. За допомогою аналітичних методів було здійснено діагностику ринку ділового туризму, аналіз діяльності ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур», оцінку ресурсного та інфраструктурного потенціалу м. Одеси. Методи прогнозування дозволили виокремити найперспективніші види ділового туризму в м. Одеси та запропонувати новий туристичний продукт для ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур».

Інформаційною базою дослідження стали статистичні дані щодо обсягів ділових подій, конференцій, виставок та інших заходів, що проводяться в м. Одеса. Дані про відвідуваність міста бізнесменами та делегаціями з різних регіонів України та інших країн. Аналіз інфраструктури для проведення ділових заходів в Одесі, таких як конференц-зали, готелі, ресторани тощо. Вивчення досвіду розвинених туристичних міст щодо приваблення бізнес-туристів. Відгуки туристів, опитування менеджерів готелів та ресторанів для отримання експертної думки та пропозицій щодо розвитку ділового туризму, інформація про діяльність ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур», отримана як безпосередньо в офісі компанії, так і на їх офіційному сайті.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (58 найменувань) та додатки. Обсяг роботи – 116 сторінок. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 22 таблицю, 20 рисунків, 6 формул.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи організації ділового туризму»* розглянуто діловий туризм як напрям туристичної діяльності та досліджено історичні аспектами його розвитку. Визначено класифікаційні ознаки ділового туризму.

У другому розділі *«Організація ділового туризму ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур»»* проведено аналіз сучасного стану ринку ділового туризму, досліджено загальну характеристику діяльності ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур» та визначено особливості організації ділового туризму ТОВ «Туристична компанія «Апех Тур».

У третьому розділі *«Перспективи розвитку ділового туризму у м. Одеса»* визначено напрями підвищення рівня розвитку ділового туризму м. Одеси, розроблено перспективний діловий тур до м. Одеси для ТОВ «Туристичною компанією «Апех Тур» та розраховано його ефективність.

ВИСНОВКИ

На основі отриманих результатів можна зробити наступні висновки.

1. Діловий туризм – це сегмент туризму, що орієнтований на подорожі людей з метою здійснення бізнес-заходів або участі в професійних подіях, таких як конференції, семінари, виставки, зустрічі з партнерами чи клієнтами. Цей вид туризму сприяє обміну досвідом, налагодженню бізнес-контактів та розвитку професійних навичок. Діловий туризм відіграє важливу роль у стимулюванні економічного зростання та розвитку туристичної індустрії в цілому.

2. Протягом історичної еволюції діловий туризм пройшов 4 стадії становлення: від зародження до сучасного стабільного розвитку. Кожний етап відповідав конкретним історичним умовам, технологічному прогресу та соціально-економічним змінам суспільства. Протягом останніх років діловий туризм стає однією з найбільш прибуткових галузей у світовій туристичній індустрії. Попит на проведення конференцій, виставок та зустрічей продовжує зростати, а туристичних компаній, які активно просувають даний вид послуг на туристичному ринку, небагато. Сучасні тенденції у розвитку ділового туризму відображають актуальну картину ділових поїздок, що визначають нові підходи до їх організації та проведення з метою відповідності до потреб сучасних бізнес-туристів.

3. Наразі не існує єдиного підходу щодо визначення основних класифікаційних ознак. Частина науковців виділяє шість основних ознак: напрями подорожі, характер події, вид туристичної діяльності, сферу діяльності, активність туриста, тривалість подорожі. Інші науковці пропонують розділяти діловий туризм на два основних напрямки: МІСЕ та корпоративний туризм. Серед найпопулярніших напрямів ділового туризму було розглянуто відвідування виставок і салонів, відвідування модних показів, участь у волонтерських програмах, участь у тренінгах, подорожі з метою короткострокового працевлаштування, навчання, інсентив-подорожі, тимблдінг.

4. Світова географія ділових поїздок виявляється досить різноманітною. Серед сучасних тенденцій у міжнародному діловому туризмі можна виокремити такі явища: лідируючі позиції європейських країн на ринку ділових подорожей; зменшення кількості міжнародних бізнес-заходів; значне підвищення рівня витрат на діловий туризм у 2022 р., порівняно з двома попередніми; широке використання інновацій під час проведення бізнес-заходів. Україна протягом 2018-2019 рр. посилювала свою присутність у світі бізнесу, що відображається

зростанням загальної кількості туристів, які обирали ділові поїздки та користувалися послугами туроператорів і турагентів, проте у 2020 р. відмічалось різке їх скорочення. Одеська, Дніпропетровська області та місто Київ виступають осередками ділових заходів, зустрічей і бізнес-інтересів в Україні. Найбільш привабливими діловими містами визначено Івано-Франківськ, Вінниця та Львів. Проведення симпозіумів, виставок та конференцій, а також міжнародних та регіональних ярмарків, підвищення рейтингу міста як бізнесового відкриває перспективи для розвитку ділового туризму.

5. Туристична компанія ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour» є міжнародним туроператором, головний офіс якої розміщений у м. Києві, а ще 6 офісів по всій території України. Компанія діє на основі Статуту, пропонуючи високоякісні туристичні послуги. ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour» має лінійно-функціональну структуру управління, що дозволяє ефективно використовувати виробничий та управлінський потенціал і швидко приймати управлінські рішення. Згідно з фінансовим аналізом, компанії не вистачає власних коштів для ефективної діяльності, і вона не користується довгостроковими банківськими кредитами. Фінансові результати у 2022 р. значно погіршилися, у порівнянні з попереднім роком, що змушує керівництво товариства приймати важливі управлінські рішення щодо пошуку резервів збільшення прибутку або інвестування зовнішніх коштів.

6. ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour» володіє широким спектром послуг, які охоплюють всі аспекти ділових поїздок: первинні, такі як заходи, пов'язані із бізнесом, включаючи консультування, проведення конференцій, організацію заходів для пошуку постачальників та контрагентів та вторинні, які включаючи транспортування, проживання, харчування, організацію заходів відпочинку та інших потреб клієнтів. Досліджуваний оператор має значний досвід та професіоналізм у проведенні ділових поїздок. Вони надають індивідуальний підхід до кожного клієнта, забезпечують високу якість обслуговування та гнучкість у вирішенні завдань. Завдяки власним ресурсам та наявним партнерським зв'язкам Anex Tour може успішно організувати ділові подорожі будь-якої складності та тривалості.

7. Сучасна Одеса має значний потенціал для розвитку індустрії гостинності та туризму, зокрема ділового, завдяки своїм рекреаційним, індустріальним, культурно-історичним та інфраструктурним можливостям. Основними напрямками, які сприятимуть цьому процесу, є розвиток нішевих видів туризму, зокрема морського, медичного, гастрономічного і еко-туризму, використання

індустріального потенціалу для організації різноманітних міжнародних і національних заходів, підтримка розвитку спорту, особливо водних видів, використання новітніх технологій у благоустрої міського простору для забезпечення конкурентоспроможності міста, створення та просування брендів міських пам'яток і об'єктів інфраструктури, а також оновлення матеріально-технічної бази деяких закладів розміщення та інших об'єктів інфраструктури для забезпечення відповідності якості послуг міжнародним стандартам. Наразі, Одеса є одним із провідних міст України у сфері ділового туризму, де активно будуються готелі вищого класу та сучасні конференц-центри. Основні фактори, що визначають конкурентоспроможність міста Одеси як центру ділового туризму, включають: наявність готелів, які відповідають стандартам для бізнесу; розвинена інфраструктура, включаючи транспортну; наявність висококваліфікованого та добре підготовленого персоналу, включаючи менеджерів зустрічей, перекладачів, готельний персонал та інших спеціалістів; економічний розвинене місто.

8. Одеса є морським містом, організація та проведення ділового гастрономічного туру на морську тематику може бути унікальним туристичним продуктом для ТОВ «Туристичною компанією «Anex Tour». Основною метою такого туру буде поєднання дегустації морепродуктів з можливістю розширення бізнес-зв'язків і професійного розвитку. Запропонований тур матиме групову форму з оптимальною кількістю учасників 6 осіб, які будуть прибувати до міста Одеса самостійно, компанія «Anex Tour» за необхідності забезпечуватиме трансфер з вокзалів міста. Основним об'єктом ділового гастрономічного туру «Солоний присмак Одеси» стане ресторан «Terrace. Sea View». Протягом двох туристичних днів ділового гастрономічного туру учасники матимуть можливість відвідати 3 майстер-класи та здійснити 3 дегустації в різних ресторанах міста Одеси. Туристи також матимуть одну культурно-оглядову екскурсію та одну культурно-розважальну програму. Для встановлення вартості ділового гастрономічного туру «Солоний присмак Одеси» було використано витратний метод ціноутворення. Після проведення усіх розрахунків, було встановлено, що вартість одного туру становитиме 18 683 грн., а чистий прибуток від реалізації запланованих 4 груп турів принесе ТОВ «Туристичною компанією «Anex Tour» прибуток у розмірі 60 356 грн. Рентабельність даного туристичного продукту становить 13,46%, що є прийнятним рівнем для туристичного бізнесу, а показник співвідношення собівартості до виручки склав 80,65%.

АНОТАЦІЯ

Бей В.В. «Перспективи розвитку ділового туризму у м. Одеса».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Об'єктом дослідження є діловий туризм та його особливості організації ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour».

Метою кваліфікаційної роботи є здійснення аналітичних досліджень щодо перспектив розвитку ділового туризму в м. Одеса.

У роботі досліджено основи організації ділового туризму, проведено аналіз організації ділового туризму на ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour», визначено напрями підвищення рівня розвитку ділового туризму м. Одеси та розроблено перспективний діловий тур до м. Одеси для ТОВ «Туристичною компанією «Anex Tour».

За результатами дослідження розроблено рекомендації та стратегії для подальшого розвитку ділового туризму в м. Одеса. Запропоновано діловий гастрономічний тур, який може бути використаним ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour» при плануванні та впровадженні стратегій розвитку ділового туризму в Одесі. Доведено його економічну ефективність.

Ключові слова: діловий туризм, історична еволюція, сучасні тенденції розвитку, міжнародні ділові поїздки, ТОВ «Туристична компанія «Anex Tour», туристичний потенціал м. Одеса, діловий гастрономічний тур.

ABSTRACT

Bay V.V. "Prospects for the development of business tourism in Odessa".

Qualifying work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 "Tourism" according to the educational program "Economics and organization of tourist activity" - Odesa National University of Economics. – Odessa, 2024.

The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources, and appendices.

The object of the study is business tourism and its peculiarities of the organization of LLC "Tourist company "Anex Tour".

The purpose of the qualification work is to carry out analytical research on the prospects for the development of business tourism in the city of Odessa.

The work investigated the basics of business tourism organization, analyzed the organization of business tourism at LLC "Tourist company "Anex Tour", determined directions for increasing the level of business tourism development in Odessa, and developed a promising business tour to Odessa for LLC "Tourist company "Anex Tour".

Based on the results of the study, recommendations and strategies were developed for the further development of business tourism in Odessa. A business gastronomic tour is proposed, which can be used by LLC "Tourist company "Anex Tour" when planning and implementing strategies for the development of business tourism in Odesa. Its economic efficiency has been proven.

Keywords: business tourism, historical evolution, modern development trends, international business trips, LLC "Tourist company "Anex Tour", tourist potential of Odessa, business gastronomic tour.